

יצירת אסטרטגיה תקפה: חזרה ליסודות של מטרות, דרכי פעולה ואמצעים (עמ' 20)

- 1 SMITH, M.L.R. (FALL 2022). ON EFFICACY: A BEGINNER'S GUIDE TO STRATEGIC THEORY. MILITARY STRATEGY MAGAZINE, VOL 8, ISSUE 2, PP. 10-17
- 2 IBID, P. 11
- 3 למושג שהשתמש הכותב הבריטי של המאמר, SOUNDNESS, אין תרגום מדויק לעברית. המושג מתאר נושא שהוא מלא, עמיד, סביר ותואם את המקובל. לאחר בחינה ממושכת הסקנו שהמושג העברי הקרוב ביותר הוא תקפות, מלשון שהנושא בעל תוקף, כלומר תואם את עקרונות התורה הצבאית והידע המקצועי הקיים
- 4 SMITH, M.L.R. (FALL 2022), P. 16
- 5 LYKKE, A. (MAY 1989). DEFINING MILITARY STRATEGY. MILITARY REVIEW, VOL 69, NO. 5, PP. 2-8
- 6 CAVANAUGH, EG. ML. (2008 JULY 24). IT'S TIME TO END THE TYRANNY OF ENDS, WAYS, AND MEANS. MODERN WAR INSTITUTE (BLOG). [HTTPS://MWI.WESTPOINT.EDU/TIME-END-TYRANNY-ENDS-WAYS-MEANS](https://mwi.westpoint.edu/time-end-tyranny-ends-ways-means)
- 7 פרופ' קולין גריי, שנחשב לאחד מבכירי ההוגים של תורת האסטרטגיה בשלהי המאה ה-20 וראשית המאה ה-21, קבע את האמרה שהאסטרטגיה היא הגשר שבין המטרה המדינית והמעשה המלחמתי. קיומו מיועד להפוך את ההישג הצבאי להישג המדיני שהוא המטרה העליונה של המלחמה
- 8 GRAY, C.S. (2015). THE FUTURE OF STRATEGY. POLITY PRESS, PP. 30-31
- 9 CLAUSEWITZ, C.V. (1993). ON WAR. EVERYMAN'S LIBRARY, P. 96
- 10 ECHEVARRIA II, A.J. (SEPTEMBER 2013). OP ED: IS STRATEGY REALLY A LOST ART?. STRATEGIC STUDIES INSTITUTE. [HTTPS://SSI.ARMYWARGCOLLEGE.EDU/2013/PUBS/ARTICLE/OP-ED-IS-STRATEGY-REALLY-A-LOST-ART](https://ssi.armywarcollege.edu/2013/pubs/article/op-ed-is-strategy-really-a-lost-art)
- 11 MEISER, J.W. (2016). ENDS+WAYS+MEANS=(BAD) STRATEGY. VOL 46, NO. 4, PP. 81-91
- 12 ELLERY, D., & SAUNDERS, L. (2020). STRATEGY IN THE NATIONAL SECURITY CONTEXT: TIME FOR AN ADAPTIVE APPROACH?. IN MILITARY STRATEGY IN THE 21ST CENTURY: THE CHALLENGE FOR NATO (JANNE, H.M. & ROB. J EDS.), P. 86
- 13 MEISER (2016), P. 82
- 14 LYKKE (MAY 1989), P. 7
- 15 המושג אסטרטגיה מקורו במילה היוונית סְטְרָטֶגֶס, כלומר מצביא
- 16 FARRELL, T. (2017). UNWINNABLE: BRITAIN'S WAR IN AFGHANISTAN 2001-2014. THE BODLEY HEAD, P. 61
- 17 IBID, P. 62
- 18 BUSH, G.W. (2001 OCTOBER 7). PRESIDENTIAL ADDRESS TO THE NATION. TELEVISED SPEECH, WASHINGTON D.C. [HTTPS://GEORGEWBUSH-WHITEHOUSE.ARCHIVES.GOV/NEWS/RELEASES/2001/10/20011007-8.HTML](https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2001/10/20011007-8.html)
- 19 MATTIS, J., & WEST, B. (2019). CALL SIGN CHAOS. RANDOM HOUSE, P. 68
- 20 FARRELL (2017), P. 66
- 21 BENSANEL, N. ET AL. (2008). AFTER SADDAM:

גישת פיקוד משימה במתאר העומק - מאפיינים, התפתחות ומגמות (עמ' 12)

- 1 עקד הפיקוד והשליטה (פברואר 2016). (מסמך פנימי של צה"ל, בסיווג מוגבל) עמ' 16
- 2 המילון למונחי צה"ל (1998). תוה"ד, עמ' 472
- 3 להרחבה בנושא רשימת המאפיינים של "התפיסה המאוחדת של חיבור כללי" שערך ווסט על בסיס התאוריה של קלאוזביץ ראו: WATTS B.D. "CLAUSEWITZIAN: FRICTION AND FUTURE WAR" בתוך שמיר, פיקוד משימה, עמ' 27
- 4 מדובר בהנחתת כוחות בעומק האויב על בסיס כוחות אוויריים ממוכנים, שערכה ברית המועצות במחצית הראשונה של המאה ה-20
- 5 סימפיקין, ר' (1999). מרוץ אל העתיד, מחשבות על המלחמה במאה ה-21. מערכות. עמ' 88 (הספר ראה אור לראשונה באנגלית בשנת 1985). להתייחסות לפרדוקס הרוטור בספרות התו"ל בצה"ל ראו: תפיסת ההפעלה – התמרון העמוק (עקד בסיווג סודי), עמ' 102
- 6 הלק, ק' ופרל פינקל, ג' (2022, 5 במאי). עוצבת הקומנדו – מאוסף יחידות מובחרות לאס בשרוול של צה"ל. בין המערכות
- 7 את הפסקה הזו כתבתי בעזרת CHATGPT (גרסה 3.5). זו הפסקה היחידה במאמר שנכתבה באמצעותו. עשיתי זאת במטרה להוכיח את הטענה
- 8 חוק כליאתם של לוחמים בלתי חוקיים התשס"ב 2002. סעיף 2, הגדרות
- 9 לניר, צ' (אוגוסט 1999). הכשל החשיבתי של צבאות בעימותים נמוכי עצימות. מערכות
- 10 לסקירה מפורטת של מהלכי הקרב ראו: לוי, מ' (2022). מלחמת שלום הגליל, מפות ומבצעים. משרד הביטחון. עמ' 59–62. למרשם הקרב ביום הנחיתה ראו תרשים ב' במאמר זה
- 11 לפירוט מבנה האוגדה וציוותי הקרב ראו שם עמ' 42–43 וכן בתרשים א' במאמר זה
- 12 לפירוט מבנה החטיבה וציוותי הקרב ראו שם עמ' 72–73 וכן בתרשימים ג' וד' במאמר זה
- 13 ירון, ע' (2022). רוח המפקד. ידיעות ספרים. עמ' 104
- 14 יאיר, י' (1990). אתי מלבנון. מערכות, עמ' 34
- 15 אלמוג, ד' בכתיבה, טרם פורסם
- 16 ירון, ע' (2022). עמ' 105
- 17 ירון, ע' (2022). 107–108
- 18 איתן, ר' (1985). סיפורו של חייל מעריב, עמ' 251–250
- 19 עקד הפיקוד והשליטה (פברואר 2016). (מסמך פנימי של צה"ל, בסיווג מוגבל) עמ' 19
- 20 ירון, ע' (2022). עמ' 111
- 21 תרגיל ראשון מסוגו: כל הפרטים על תרגיל מעבר לאופק. (2022, 29 במאי). אתר צה"ל
- 22 מפקדים מספרים על תרגיל השיא של חודש המלחמה: מה עשו הכוחות המיוחדים בקפריסין? (2022, 2 ביוני). אתר פיקוד מרכז
- 23 על מתח זה ראו: גל, ר' (פברואר 1996). "בזכות בדיקת המודל הקיים של הקצין הישראלי" המצדד בתהליך ההתמקצעות ואף המליץ להאריך את תקופת ההכשרה וכנגד יהודה וגמן "השירות בצה"ל – האמנם שליחות לאומית ולא משלח יד?" (ינואר 1999) שטען כי נדרש לשלב בין תחושת שליחות ובקיאות במקצוע הצבאי

- VIDEO, 26:32. POSTED BY "WALL STREET JOURNAL," FEBRUARY 16, 2024. [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=P0CcM7dM7NI](https://www.youtube.com/watch?v=P0CcM7dM7NI); "INSIDE UKRAINE'S SURPRISING SUCCESS AGAINST RUSSIA'S MILITARY." YOUTUBE VIDEO, 12:48. POSTED BY "VOX," DECEMBER 21, 2022. [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=l_8HH7iNQDE](https://www.youtube.com/watch?v=l_8HH7iNQDE); "RUSSIA'S WAR IN UKRAINE: EXPLAINING THE CONFLICT | START HERE." YOUTUBE VIDEO, 12:36. POSTED BY "AL JAZEERA ENGLISH," FEBRUARY 28, 2022. [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=Xs8WA8LXJf8](https://www.youtube.com/watch?v=Xs8WA8LXJf8); "THE EVOLUTION OF WARFARE IN UKRAINE | FRONTLINE." YOUTUBE VIDEO, 26:23. POSTED BY "FRONTLINE PBS | OFFICIAL," FEBRUARY 13, 2024. [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=DtSrjVb3E9U](https://www.youtube.com/watch?v=DtSrjVb3E9U); "WHY THE US MILITARY IS DEVELOPING THOUSANDS OF DRONES." YOUTUBE VIDEO, 11:15. POSTED BY "CNBC," OCTOBER 1, 2023. [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=g730zKNITNY](https://www.youtube.com/watch?v=g730zKNITNY)
- 4 HORN, D., & HOHMAN, R.M. (2024, FEBRUARY 21). FULL SPEED AHEAD: INTEGRATING KINETIC DRONES INTO THE COMBINED-ARMS BATTALION. ASSOCIATION OF THE UNITED STATES ARMY; KOFMAN, M., & WATLING, J. (2024, FEBRUARY 22). TACTICAL DEVELOPMENTS DURING THE THIRD YEAR OF THE RUSSO-UKRAINIAN WAR. ROYAL UNITED SERVICES INSTITUTE
- 5 GIFFEN, D.M. (2024). THE AIR-GROUND LITTORAL AND GREAT POWER CONFLICT. ÆTHER: A JOURNAL OF STRATEGIC AIRPOWER & SPACEPOWER 3, NO. 3, PP. 53-66; GVENTER, C.W. (2023, DECEMBER 18). ARMY AVIATION AND DECISIVENESS IN THE AIR-GROUND LITTORAL. ASSOCIATION OF THE UNITED STATES ARMY
- 6 הדוגמה הקלסית לכך היא "מעיל הרוח" – שינה את מאזן הכוחות מול טילי נ"ט. כך גם במקרה זה – מי שיפתח ראשון את ההגנה היעילה נגד FPV – יחזיק בידיו את המפתח למערכה הבאה
- לוחמה ממונפת בינה מלאכותית (עמ' 32)**
- 1 "מכונה תבונית" הוא כינוי למכונה (כמו מערכת נשק או חימוש) בעלת בינה מלאכותית. "בינה מלאכותית" היא מערכת המסוגלת לפתור בצורה רציונלית בעיות מורכבות או לנקוט פעולות כדי להשיג את מטרותיה בנסיבות שונות שבהן היא נתקלת. ההגדרה מבוססת על EXECUTIVE OFFICE OF THE PRESIDENT NATIONAL SCIENCE AND TECHNOLOGY COUNCIL COMMITTEE ON TECHNOLOGY, "PREPARING FOR THE FUTURE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE", OCTOBER 2016, ACCESSED 5 FEBRUARY 2018. יש גם הגדרות אחרות, כמו כושר חשיבה או כושר ביטוי של מחשב או רובוט, הקרובות לאלה האנושיות. אמ"ץ-תוה"ד, המילון למונחי תורה צבאית (טיוטה פנימית), מטכ"ל-10, תש"ף-2020
- 2 ההגדרות מבוססות על. MATTIS, J. (2018, MAY). MINISTRY OF DEFENCE. HUMAN-MACHINE TEAMING, JOINT CONCEPT NOTE 1/18, P. 47
- PREWAR PLANNING AND THE OCCUPATION OF IRAQ. RAND CORPORATION, P. 18
- 21 מתחת לשר ההגנה האמריקני יש שרים נפרדים לזרוע האוויר, זרוע היבשה וזרוע הים. זרוע הנחתים כפופה לשר הימית
- BARRY, B. (2020). BLOOD, METAL AND DUST: HOW VICTORY TURNED INTO DEFEAT IN AFGHANISTAN AND IRAQ. OSPREY, P. 119
- 22 DOBBINS, J., ET AL. (2003). AMERICA'S ROLE IN NATION BUILDING: FROM GERMANY TO IRAQ. RAND CORPORATION
- 23 BENSACHEL (2008), P. 43
- 24 IBID, P. 18; QUINLIVAN, J.T. (1995). FORCE REQUIREMENTS IN STABILITY OPERATIONS. PARAMETERS VOL 25, NO. 1, PP. 59-69
- 25 UN NEWS (2011, MARCH 17). SECURITY COUNCIL AUTHORISES "ALL NECESSARY MEASURES" TO PROTECT CIVILIANS IN LIBYA. [HTTPS://NEWS.UN.ORG/EN/STORY/2011/03/369382](https://news.un.org/en/story/2011/03/369382)
- 26 OBAMA, B. (2011 MARCH 21). LETTER FROM THE PRESIDENT TO THE SPEAKER OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES AND THE PRESIDENT PRO TEMPORE OF THE SENATE. [HTTP://C-SPAN.ORG/UPLOADEDFILES/CONTENT/DOCUMENTS/2011LIBYA.MILITARY.REL.PDF](http://c-span.org/uploadedfiles/content/documents/2011libya.military.rel.pdf)
- 27 OBAMA, B. (2011 MARCH 28). REMARKS BY THE PRESIDENT IN ADDRESS TO THE NATION ON LIBYA. (SPEECH, WASHINGTON D.C. [HTTPS://OBAMAWHITEHOUSE.ARCHIVES.GOV/THE-PRESS-OFFICE/2011/03/28/REMARKS-PRESIDENT-ADDRESS-NATION-LIBYA](https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2011/03/28/remarks-president-address-nation-libya)
- 28 CHIVVIS, C.S., & MARTINI, J. (2014). LIBYA AFTER QADDAFI: LESSONS AND IMPLICATIONS FOR THE FUTURE. RAND CORPORATION, P. IX
- 29 IBID, P. 4
- מהפכת ה-FPV ומשמעויותיה ללוחמת היבשה ויתר הממדים (עמ' 26)**
- 1 FIRST PERSON VIEW – כינוי לרחפן מתאבד זול
- 2 אורלון (ORLON) – כטב"ם סיור טקטי תוצרת רוסיה; לאנסט (LANCET) – משוטט מתאבד טקטי מאותה תוצרת
- 3 אלפי סרטונים ומאמרים רצים ברשת בנושא זה. בחרנו לצרף כאן את הסרטונים שממחישים מבחינתנו את הכתוב במאמר: "A-10 THUNDERBOLT II IN ACTION • HEAVY HITTING AIR POWER." YOUTUBE VIDEO, 8:11. POSTED BY "US MILITARY CHANNEL," MARCH 1, 2024. [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=zBPdQXs8KLW](https://www.youtube.com/watch?v=zBPdQXs8KLW); "AUSA 2023 - ARMY MODERNIZATION AND FUTURE CAPABILITIES." YOUTUBE VIDEO, 1:23:24. POSTED BY "DEFENSE NOW," OCTOBER 10, 2023. [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=69IQUcXmVbI](https://www.youtube.com/watch?v=69IQUcXmVbI); "HOW THE US MILITARY'S DRONE SWARMS WILL DOMINATE FUTURE WARS." YOUTUBE VIDEO, 8:08. POSTED BY "SANDBOXX," AUGUST 29, 2023. [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=QWr75sNGRYW](https://www.youtube.com/watch?v=QWr75sNGRYW); "INSIDE UKRAINE'S DRONE WAR | WSJ DOCUMENTARY." YOUTUBE

- על MICA, R.E. & DAVID, B.K. (1999). LEVEL OF AUTOMATION EFFECTS ON PERFORMANCE, SITUATION AWARENESS AND WORKLOAD IN DYNAMIC CONTROL TASK. ERGONOMIC. VOL 42, No 3, P. 464
- 3 SCHARRE, P. (2018, APRIL). ARMY OF NONE – AUTONOMOUS WEAPONS AND THE FUTURE OF WAR. W.W NORTON & COMPANY
- 15 גת, ע' (יולי 2003). אידיאולוגיה, מדיניות, טכנולוגיה ודוקטרינות אסטרטגיות בין שתי מלחמות העולם. מערכות 390, עמ' 4–15. על הטמעה איטית של טכנולוגיות צבאיות והשפעתן על שדה הקרב ראו אמ"ץ-תוה"ד (2019). האטת קצב השינויים הטכנולוגיים. זרקור היסטורי 57
- 16 ראו הצעה לתפיסה דומה אצל בן מימון, ש' (2022, 22 בפברואר). מערכות. הסברים על לוחמות, על סוגי מבצעים, צורות קרב ומצבי יסוד ראו בתוך אמ"ץ-תוה"ד (2019). מבצעים
- 17 אל"ם ט' ואל"ם ר' (ספטמבר 2023). תפיסת העליונות בתחרות האסטרטגית בין ישראל ובין איראן. בין הקטבים 39; יהושוע, י' (2024, 1 במרס). צה"ל דורש תוספת מיידית של 7,000 חיילים. YNET
- 18 על תפיסת ה־SOL בהקשר בו הוצגה ראו כוכבי, א' (2022, 12 בדצמבר). על הטרנספורמציה הצבאית של צה"ל. המכללה הביטחונית לבניין הכח
- 19 אבני היסוד של העשייה הצבאית (2006). אמ"ץ-תוה"ד. ראו גם ניתוח של מערכות נשק מבוססות בינה מלאכותית בהתאם לאבני היסוד של העשייה הצבאית בתוך רס"ן ד' (2020, 16 ביוני). הסכנה בהגבלה של פיתוח מערכות מבוססות בינה מלאכותית לצרכים צבאיים. מערכות
- 20 על יתרונותיה של גישת פיקוד משימה ראו בתוך משה, צ' והאס, א' (2021, 21 בינואר). אין פיקוד אחר. מערכות 489
- 21 להעמקה בסוגיות האלה ראו הפעלת האש (2016). אמ"ץ-תוה"ד. מבצעים (2019). אמ"ץ-תוה"ד. מבצעי היבשה – כרך א' (2012). תו"ל-מז"י. האש במבצעי היבשה (2019). תו"ל-מז"י. הפיקוד והשליטה במבצעי היבשה
- 22 סוכנויות הידיעות, עובדים בגוגל התפטרו במחאה על מעורבותם בפרויקט בינה מלאכותית עבור הפנטגון (מאי 2018). THE MARKER; חרם אקדמי: "לעצור פיתוח חשאי של רובוט מחסל". (2018, 8 באפריל). YNET
- 23 ברקוביץ, א' (2020, 5 בפברואר). טכנולוגיה בשדה הקרב: מי יהיה אחראי אם יהרגו חפים מפשע. גלובס; ראו דיון מעמיק בתוך גל, ר' (2022, 12 בדצמבר). השלכות נורמטיביות של הפעלת מערכות נשק אוטונומיות חמושות. מערכות; ודיון בתוך רס"ן ד' (2020, 16 ביוני). הסכנה בהגבלה של מערכות מבוססות בינה מלאכותית. מערכות
- 24 DEFENSE INNOVATION BOARD (2020). AI PRINCIPLES: RECOMMENDATIONS ON THE ETHICAL USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE BY THE DEPARTMENT OF DEFENSE
- 25 עציון, א' (2024, 16 בדצמבר). מרכיב משמעותי בפיתוח אמצעי לחימה: התעשייה האווירית חנכה מחשב קוונטי. וואלה
- 26 קאהאן, ר' (ספטמבר 2017). פוטין: המדינה שתוביל בתחום ה־AI תשלט בעולם כולו. כלכליסט [נבדקו לאחרונה בדצמבר 2024]. מבוסס על ריאיון של מפקד משמרות המפכה האיראניים בעיתון כיהאן שפורסם
- ועל MICA, R.E. & DAVID, B.K. (1999). LEVEL OF AUTOMATION EFFECTS ON PERFORMANCE, SITUATION AWARENESS AND WORKLOAD IN DYNAMIC CONTROL TASK. ERGONOMIC. VOL 42, No 3, P. 464
- 3 SCHARRE, P. (2018, APRIL). ARMY OF NONE – AUTONOMOUS WEAPONS AND THE FUTURE OF WAR. W.W NORTON & COMPANY
- ובתוך מאמרים נבחרים בעברית שמצטטים אותו: רס"ן, ד' (2020, 16 ביוני). הסכנה בהגבלה של מערכות מבוססות בינה מלאכותית; קמינר, ב' (2021, 21 בינואר). האם נכון לוותר על המפעיל האנושי במערכות לחימה אוטונומיות. מערכות, 489; בן מימון, ש' (2022, 22 בפברואר). צוותי לחימה משולבים – מאויש ובלתי מאויש. מערכות, 493
- 4 אסטליין, ל' (2024, 27 בפברואר). רק מחפש לפגוע, בטאון חיל האוויר, 215
- 5 טילים עם רב"תי ARM מכונים גם "טילים נגד קורנים". על השימוש בטילים נגד קורנים במלחמת רוסיה–אוקראינה ראו: סדן, נ' (2020, 10 בספטמבר). על טילים מונחי חום ראו: סדן, נ' (2021, 25 ביולי). קליעי הקסם: כך שינה טיל הסיידוויינר את הלוחמה האווירית. כלכליסט
- 6 יונאי, א' (1995). עליונות אווירית. כתה. פרק 21
- 7 שם
- 8 אזולאי, י' (2023, 23 בנובמבר). תע"א תמכור לצבאות זרים מל"טים "מתאבדים" בכחצי מיליארד שקל. כלכליסט
- 9 לוי, ש' (2020, 2 באוקטובר). הקונספט של חימוש משוטט הומצא כאן. מאקו; רפאל חושפת טיל מונחה מדויק חדש ממשפחת טילי "ספינק" (2017, 30 במאי) WWW.ISRAELDEFENSE.CO.IL; HANBLING, D. (2024, JUNE 25) RUSSIA STEPS UP DEPLOYMENT OF LANCET KAMIKAZE DRONES, BUT HOW EFFECTIVE ARE THEY?. FORBES
- 10 בן ישראל, י' (2000, 21 ביולי). טכנולוגיה והכרעה – ההרורים על צה"ל בעקבות קוסובו. מערכות
- 11 שוחט, ש' ורמתי, י' (2022, 22 בספטמבר). לקחים ותצפיות ראשוניות ממערכה האווירית והפעלת האש מנגד באוקראינה בין הקטבים; רמתי, י' (2022, 24 ביולי). כטמ"מים איראניים בשמי אוקראינה. מערכות; רובין, ע' (יולי 2023). טילים, כטמ"מים ורקטות במערכה האווירית באוקראינה בתוך הכט, ע' (עורך) המלחמה באוקראינה: 16 נקודות מבט, 9 תובנות. BESA ומערכות, עמ' 33–47
- 12 שקדי, ר' (2024, 10 באוקטובר). כטב"מים, מרגלים וצרות אחרות: 7 באוקטובר זו מלחמה מסוג אחר. ישראל היום; כוכבי, ר' (2024, 14 באוקטובר). "כישלון מבצעי בהגנת שמי המדינה": פרטים חדשים על הכטב"ם שזוהה, נעלם והתפוצץ. מעריב; מן, י' (2023, 15 בנובמבר). כך הפכו הכטב"מים לאיום על ישראל. YNET
- 13 חרל"פ, ש' (2024, 17 ביולי). בועת האוויר של בלון התצפית "טל שמיים". YNET; הלר, א' (2024, 14 באוקטובר). חיילים נהרגו מפגיעת הכטב"ם בבא"ח גולני; 7 במצב קשה. רשת 13; חשמונאי, ע' ואחרים (2024, 19 באוקטובר). כטב"ם נשלח מלבנון בניסיון להתנקש בנתניהו, ופגע בסביבת ביתו בקיסריה. הארץ
- 14 ראו דוגמה על אודות ה"הארפי": התעשייה האווירית חשפה מל"ט מתאבד חדש (2017, 24 ביוני). גלובס

- מהחייל לפעול במרחב הלחימה ולסכן את חייו. מילון מונחי התורה הצבאית (טייטה) (נובמבר 2024).
- לחימה מוסרית לאחר 7 באוקטובר (עמ' 38)**
- 1 וולצר, מ' (1984). מלחמות צודקות ולא צודקות. עם עובד
 - 2 שרביט ברוך, פ' וקנר, ת' (12 באוקטובר, 2023), "המתקפה הרצחנית של חמאס על ישראל – היבטים משפטיים", מבט על 1769, המכון למחקרי ביטחון לאומי
 - 3 PACCHIANI, G. (2023, 12 OCTOBER), "HAMAS DEPUTY CHIEF LIES: WE DON'T TARGET CIVILIANS, WE ONLY ATTACKED IDF", THE TIMES OF ISRAEL
 - 4 KILANI, F. (2023, NOVEMBER 7), "HAMAS LEADER REFUSES TO ACKNOWLEDGE KILLING OF CIVILIANS IN ISRAEL", BBC
 - 5 ECANOW, N. (2023, 1 NOVEMBER), HAMAS OFFICIALS ADMIT ITS STRATEGY IS TO USE PALESTINIAN CIVILIANS AS HUMAN SHIELDS, NEW YORK POST
 - 6 JORDAN, E. (2024, 29 FEBRUARY), HAMAS CHIEF REPORTEDLY LOOKS FORWARD TO HIGH CIVILIAN DEATH TOLL IN RAFAH, THE JEWISH CHRONICLE;
 - 7 SAID, S. AND JONES, R. (2024, 10 JUNE), GAZA CHIEF'S BRUTAL CALCULATION: CIVILIAN BLOODSHED WILL HELP HAMAS, THE WALL STREET JOURNAL
 - 8 ישראל במלחמה - נתונים מתעדכנים בזמן אמת, מרכז הנתונים של המכון למחקרי ביטחון לאומי INSS
 - 9 נחשפה שיחה בין קצין 504 לתושב רצועת עזה (26 אוקטובר, 2020). אתר צה"ל
 - 10 INTERNATIONAL COMMITTEE OF THE RED CROSS, PROTOCOL ADDITIONAL TO THE GENEVA CONVENTIONS OF 12 AUGUST 1949, AND RELATING TO THE PROTECTION OF VICTIMS OF INTERNATIONAL ARMED CONFLICTS (PROTOCOL I), ART. 51(7), 1977
 - 11 WALZER, M. (2013). CODA: CAN THE GOOD GUYS WIN? EUROPEAN JOURNAL OF INTERNATIONAL LAW, 24(3), 437
 - 12 הצהרת דובר צה"ל (21 נובמבר 2023)
 - 13 ISRAEL DEFENSE FORCES, (N.D.), USE OF GAZANS AS HUMAN SHIELDS, ISRAEL DEFENSE FORCES
 - 14 LAZAR, S. (2014, AUGUST 5), ON HUMAN SHIELDS, BOSTON REVIEW
 - 15 WATTS, S. (2009), RECIPROCITY AND THE LAW OF WAR, HARVARD INTERNATIONAL LAW REVIEW, 50(2), 366
 - 16 זמיר, א' (2007). לחימה מוסרית בטרור. מערכות 414, 34
 - 17 המכון הישראלי לדמוקרטיה (אוקטובר 2019), סקר ערכים בלחימה
 - 18 אסרף, מ' (31 דצמבר 2023). סטרוק שאלה בממשלה: יש טייסים שלא פועלים מסיבות מצפוניות? רשת 13
 - 19 רובין, ב' (24 ספטמבר 2024). "צבי סוכות מתפוצץ על יואב גלנט: מי אחראי להחלטה האיומה הזו?". מעריב
- אתגר "המרחב האנושי": מודיעין אוכלוסייה בצבא המודרני (עמ' 44)**
- 1 אל"ם ארז (פברואר 2014). "תקופת מעבר" - מיזם הסיוע לתושבי דרום לבנון (מרס-נובמבר 1976), מקרה מבחן לגיבוש תפיסת סיוע אינטגרטיבי לאוכלוסייה
- 18 בספטמבר 2024, על ראיון של סגן מפקד כוחות היבשה בצבא איראן בביטאון רשמי של צבא איראן שפורסם ב-23 במאי 2024 ועל פרסומים גלויים נוספים; כביר, ע' (2024, 29 בדצמבר). "הם מתקדמים מהר": מודל ה-AI הסיני מצמצם פערים מהמערב בקצב מסחרר כלכלי
- 27 נגל, י' ודובוביץ, מ' (11 ביולי, 2024). לא רק תכנית הגרעין: מטרת העל של חמינאי עד 2040 מחייבת אותנו להיערך בהתאם. מעריב; אדלסון, ד' (2023, 19 בפברואר). 60 מדינות קראו לשימוש אחראי ב-AI בשדה הקרב - ישראל סירבה לחתום. YNET; ברקסטון, מ' (22 באוגוסט, 2024). בינה מלאכותית תגמד את המירוץ לנשק גרעיני וישראל לא יכולה להרשות לעצמה להפסיד בו. כלכליסט; לדיון מעמיק על התמודדות עם אתגרים אתיים של שימוש במערכות נשק מבוססות בינה מלאכותית ראו בתוך רס"ן, ד' (16 ביוני, 2020). הסכנה בהגבלה של מערכות מבוססות בינה מלאכותית. מערכות
 - 28 שם
 - 29 פינקל, מ' וחימיניס, א' (19 בספטמבר, 2024). העתיד כבר כאן? דפוס "היוון העתיד" בתרבות הארגונית של צה"ל. מערכות 503
 - 30 מסמכי היסוד הביטחוניים והצבאיים: מהותם, ייעודם וארגונם. (יוני 2016). אמ"ץ-תה"ד - המדור לפרסומים ולמינוח
 - 31 מבוסס על מרכז הלמידה המבצעית לכוחות היבשה, תחקיר המלחמה שנכתב טרם המלחמה - על תורת הלחימה והמקצוע הצבאי (22 בינואר, 2024). אוגדן #24 מבוסס על סיכום התפקיד של רס"ן ד' בענף תו"ל מז"י שפורסם בתוך זרוע היבשה ב-1 באוגוסט 2023
 - 32 פינקל וחימיניס (2024)
 - 33 תחקיר המלחמה שנכתב טרם המלחמה - על תורת הלחימה והמקצוע הצבאי (22 בינואר, 2024). אוגדן #24
 - 34 ברגיל, א' (יולי 2024). טכנולוגיות "מפציעות ומשבשות" בעולם הביטחוני - למידה ממקרה בוחן של בינה מלאכותית ונתוני עתק בנאט"ו על בניית יכולות השתנות טכנולוגיות. מערכות ואגודת חוקרי צבא-חברה בישראל. כתב עת 6-7
 - 35 סדן, נ' (6 ביולי, 2024). מטיל פצצות, מפיל מטוסים: הכירו את הכטב"ם הכי חזק של חיזבאללה. כלכליסט. מבוסס גם על ניתוח סרטונים שצולמו בסמוך לפגיעה של חימושים אוטונומיים ברשתות חברתיות
 - 36 פאגליון, ג' (18 בדצמבר, 2018). "מרוץ החידוש" שינוי פרידיגמה במערכת המחקר והפיתוח הבטחונית. בין הקטבים
 - 37 ברגיל (יולי 2024)
 - 38 חזות, ג' (2024). צבא ההיי-טק וצבא הפרשים. מערכות. ראו גם טייב, ש' (1 בפברואר, 2021). אתוס הלוחם - ההכרח וההזדמנות לעיצוב מחדש על רקע המהפכה הרביעית בעניינים צבאיים. בין הקטבים 27-26
 - 39 בסיס טוב להבחנה הזאת ערך הירש א' (2019). מבצעים. אמ"ץ-תה"ד, עמ' 44
 - 40 "חייל המפעיל אמצעי לחימה התקפי או הגנתי" הוא חייל שתפקידו הקבוע הוא להפעיל אמצעי לחימה המיועד לפגוע באויב או באמצעיו, והנמצא בדרך כלל מחוץ למרחב הלחימה. לעיתים ולפרק זמן קצוב נדרש

- 10 שפירא, ד' וברעם, ג' (2019). מירוץ החימוש בחלל: מגמות עולמיות ואינטרסים מדינתיים. סייבר, מודיעין וביטחון. (2)3. עמ' 4
 - 11 HADLEY, G., & GORDON, C. (2024, MAY 21). RUSSIA'S NEW COUNTERSPACE WEAPON IS IN THE SAME ORBIT AS A US SATELLITE. AIR AND SPACE FORCES MAGAZINE
 - 12 ANNUAL THREAT ASSESSMENT OF THE U.S. INTELLIGENCE COMMUNITY. (UNCLASSIFIED REPORT). (2024, FEBRUARY). OFFICE OF THE DIRECTOR OF NATIONAL INTELLIGENCE. PP. 11, 17
 - 13 בן ארי, ל' (2024, 15 בנובמבר). טילים, מודיעין וגרעין: מירוץ החימוש של איראן מגיע לחלל. YNET; GAMBRELL, J. (2024, JANUARY 28). IRAN LAUNCHES 3 SATELLITES INTO SPACE THAT ARE A PART OF A WESTERN-CRITICIZED PROGRAM AS TENSIONS RISE. AP NEWS
 - 14 IKEDA, S. (2022, MARCH 17). UKRAINE SATELLITE INTERNET SERVICE HIT BY CYBER ATTACK, INTELLIGENCE AGENCIES INVESTIGATING. CPO MAGAZINE
 - 15 SCHULZE, M. (2020). CYBER CONFLICT IN INTERNATIONAL LAW: CHALLENGES OF ATTRIBUTION AND THRESHOLDS OF CYBER OPERATIONS. IN 2020 12TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON CYBER CONFLICT (CYCON). NATO COOPERATIVE CYBER DEFENCE CENTRE OF EXCELLENCE. PP. 184, 191
 - 16 TOULAS, B. (2022, SEPTEMBER 19). RUSSIAN SANDWORM HACKERS POSE AS UKRAINIAN TELCOS TO DROP MALWARE. BLEEPING COMPUTER
 - 17 UNAL, B (2020, DECEMBER 22). WE'RE NOT READY FOR THE COMING WAVE OF SPACE CYBERATTACKS. WIRED
 - 18 BELANI, G. (2021, JANUARY 16). THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN CYBERSECURITY: A REVIEW. IEEE COMPUTER SOCIETY
 - 19 IREI, A. & FROELICH, A. (2024, JANUARY 22). INCIDENT RESPONSE AUTOMATION: WHAT IT IS AND HOW IT WORKS. TECHTARGET
 - 20 PUPILLO, L., FANTIN, S., FERREIRA, A., & POLITO, C. (2021, MAY). ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND CYBERSECURITY: TECHNOLOGY, GOVERNANCE AND POLICY CHALLENGES. CENTRE FOR EUROPEAN POLICY STUDIES (CEPS). P. 20
 - 21 BARAM, G., & WECHSLER, O. (2020). CYBER THREATS TO SPACE SYSTEMS: CURRENT RISKS AND THE ROLE OF NATO. JOINT AIR & SPACE POWER COMPETENCE CENTER
 - 22 LIPKIN, Y., SHLOMO, A., PAZ, A., MENAKER, D., MIZRAHI, G. & DAVID, N. (2015). CRITICAL INFRASTRUCTURE AND OPERATIONAL TECHNOLOGY SECURITY. CYBERSECURITY-REVIEW. P. 35
 - 23 DECKER, A. (2023, APRIL 4). SATELLITE GROUND STATIONS ARE VULNERABLE, US WARNS. DEFENSE ONE
 - 24 GARAMONE, J. (2024, APRIL 2). NEW SPACE STRATEGY LOOKS TO INTEGRATE DOD, COMMERCIAL EFFORTS. U.S. DEPARTMENT OF DEFENSE
 - 25 FALCO, G. (2018). JOB ONE FOR SPACE: SPACE
 - 2 מקומית (סאל"ם). בין הקטבים 1, עמ' 97-156
על אודות מבצע "שכנות טובה": דדור, א' (2023). לחבק את האויב, מערכות ומודן
 - 3 לסלוי, א' (פברואר 2014). התכסית האנושית כבסיס להפעלת כוח: ההתמודדות עם הבדווים בנגב במלחמת העצמאות. בין הקטבים 1, עמ' 7-27
 - 4 שם, עמ' 12
 - 5 שם, עמ' 20
 - 6 קליימן, ש' ושובל, ל' (2024, 15 בספטמבר). חטיבה בצפון פיזרה ללא אישור כרוזים בדרום לבנון: "עזבו את הבתים באופן מיידי"; צה"ל: "בודקים ומתחקרים". ישראל היום
 - 7 AL-KAFUR, W. (2024, AUGUST 17). SHOCK, GRIEF AS ISRAELI LEBANON STRIKE KILLS 10 SYRIANS. FRANCE 24
- ההפתעה האסטרטגית של 7 באוקטובר
כהפתעה בסיסית-אבסורדית (עמ' 48)**
- 1 לניר, צ' (1983). ההפתעה הבסיסית. שער ראשון. הקיבוץ המאוחד
 - 2 WOHLSTATER, R. (1962). PEARL HARBOR: DECISION AND WARNING. STANFORD UNIVERSITY PRESS
 - 3 קם, א' (1990). מתקפת פתע. חלק ג'. מערכות
 - 4 טאלב, נ"נ (2007). הברבור השחור. פרק 10. דביר
 - 5 לניר, צ' (1983). עמ' 87-88
- החלל כזירת לוחמה: בינה מלאכותית ואבטחת סייבר
בחלל והשלכותיהן על הביטחון הלאומי (עמ' 54)**
- 1 WHAT IS ORBITAL EDGE COMPUTING AND WHY IS IT IMPORTANT? (2023, DECEMBER 17). NEW SPACE ECONOMY
 - 2 WERNER, D. (2022A, SEPTEMBER 12). STARTUPS TO TEST ADVANCED COMPUTING TECHNOLOGY ON LUNAR MISSIONS. SPACE NEWS
 - 3 MOHNEY, D. (2020, APRIL 28). TERABYTES FROM SPACE: SATELLITE IMAGING IS FILLING DATA CENTERS. DATA CENTER FRONTIER
 - 4 CURRIVAN, H. (2022, OCTOBER 24). SATCOM DATA TRAFFIC IN GEO. NSR
 - 5 WILLIAMS, L. (2023, MAY 23). NRO, AWASH IN SATELLITES AND THEIR DATA, HOPE AI CAN HELP IT COPE. DEFENSE ONE
 - 6 LABRÈCHE, G., EVANS, D., MARSZK, D., MLADENOV, T., SHIRADHONKAR, V., SOTO, T., & ZELENEVSKIY, V. (2022, MARCH). OPS-SAT SPACECRAFT AUTONOMY WITH TENSORFLOW LITE, UNSUPERVISED LEARNING, AND ONLINE MACHINE LEARNING. IN 2022 IEEE AEROSPACE CONFERENCE (AERO) PP. 1-17
 - 7 WERNER, D. (2022, JANUARY 24). LIVING ON THE EDGE: SATELLITES ADOPT POWERFUL COMPUTERS. SPACE NEWS
 - 8 MARR, B. (2023, APRIL 10). ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN SPACE: THE AMAZING WAYS MACHINE LEARNING IS HELPING TO UNRAVEL THE MYSTERIES OF THE UNIVERSE. FORBES
 - 9 PRESS RELEASE: NEW FUNDING TO SUPPORT SUSTAINABLE FUTURE OF SPACE. (2022, JANUARY 31). UK SPACE AGENCY

& BRUNDAGE, J. F. (2011). DETERMINANTS OF MORTALITY IN NAVAL UNITS DURING THE 1918-19 INFLUENZA PANDEMIC. NIH

WALTERS, W. A., REYES, F., SOTO, G. M., ET AL. (2020). EPIDEMIOLOGY AND ASSOCIATED MICROBIOTA CHANGES IN DEPLOYED MILITARY PERSONNEL AT HIGH RISK OF TRAVELER'S DIARRHEA. NIH

HYAMS, K. C., BOURGEOIS, A. L., MERRELL, B. R., & ET AL. (1991). DIARRHEAL DISEASE DURING OPERATION DESERT SHIELD. NIH

SANDERS, J. W., PUTNAM, S. D., FRANKART, C., ET AL. (2005). IMPACT OF ILLNESS AND NON-COMBAT INJURY DURING OPERATIONS IRAQI FREEDOM AND ENDURING FREEDOM (AFGHANISTAN). NIH

IBID

RIDDLE, M. S., SAVARINO, S. J., & SANDERS, J. W. (2015). GASTROINTESTINAL INFECTIONS IN DEPLOYED FORCES IN THE MIDDLE EAST THEATER: AN HISTORICAL 60 YEAR PERSPECTIVE. NIH

(2022) צוות חקירה חיל הרפואה 12
שם 13

סיבולוגיה חדשה של רמות המלחמה (עמ' 66)

תמרי, ד' (יוני 1980). ההרורים על הטקטיקה. מערכות 274-275, עמ' 2

נוה, ש' (2001). אמנות המערכה – התהוותה של מציונות צבאית. מערכות, עמ' 150

תמרי, ד' (2012). האומה החמושה – עלייתה ושקיעתה של תופעת המילואים. מערכות ומוזן פרידמן, ב"א (2022). על הטקטיקה – תיאוריה של ניצחון בקרב. מערכות ומוזן קהלני, א' (1976). עז 77. שוקן אורי, א' (דצמבר 2003). טכנו־אסטרטגיה – השפעת תמורות טכנולוגיות על החשיבה האסטרטגית. מערכות 392, עמ' 4-8

פרידמן (2022), עמ' 83-101

אשר, ד' (2003). לשבור את הקונספציה. מערכות, עמ' 125

בוימפלד, מ' (2017). "קפיצה למים הקרים" – המגעים המדיניים בין ישראל, מצרים וארה"ב בשנים שקדמו למלחמת יום הכיפורים 1970-1973. אפי מלצר בע"מ, מחקר והוצאה לאור

ASSET CYBERSECURITY. CAMBRIDGE, MA: HARVARD KENNEDY SCHOOL, BELFER CENTER FOR SCIENCE AND INTERNATIONAL AFFAIRS. P. 10

THALES SEIZES CONTROL OF ESA DEMONSTRATION SATELLITE IN FIRST CYBERSECURITY EXERCISE OF ITS KIND (2023, APRIL 25). THALES

NO. NIST ARTIFICIAL INTELLIGENCE AI 100-2 E2023. ADVERSARIAL MACHINE LEARNING: A TAXONOMY AND TERMINOLOGY OF ATTACKS AND MITIGATIONS QIU, S., LIU, Q., ZHOU, S., & WU, C. (2019). REVIEW OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ADVERSARIAL ATTACK AND DEFENSE TECHNOLOGIES. APPLIED SCIENCES, 9(5), P. 909

U.S. DEFENSE INTELLIGENCE AGENCY (2022). CHALLENGES TO SECURITY IN SPACE. [PDF]. P. 29; SECURE WORLD FOUNDATION (2023, JULY). CHINESE CO-ORBITAL ANTI-SATELLITE CAPABILITIES. [PDF] P. 1

SECURE WORLD FOUNDATION (2019, APRIL). GLOBAL COUNTERSPACE CAPABILITIES: AN OPEN SOURCE ASSESSMENT. PP. 18-20

OWASP (2023). ML03:2023 MODEL INVERSION ATTACK. OWASP MACHINE LEARNING SECURITY TOP 10

BREDA, P., MARKOVA, R., ABDIN, A., JHA, D., CARLO, A., & MANTI, N. P. (2022). CYBER VULNERABILITIES AND RISKS OF AI TECHNOLOGIES IN SPACE APPLICATIONS. IN 73RD INTERNATIONAL ASTRONAUTICAL CONGRESS (IAC), PARIS, FRANCE. P. 5

BAILEY, M. (2023, SEPTEMBER 13). WHY HUMANS CAN'T TRUST AI: YOU DON'T KNOW HOW IT WORKS, WHAT IT'S GOING TO DO OR WHETHER IT'LL SERVE YOUR INTERESTS. THE CONVERSATION; HEIKKILÄ, M. (2024, MARCH 5). NOBODY KNOWS HOW AI WORKS. MIT TECHNOLOGY REVIEW

NATIONAL INSTITUTE OF STANDARDS AND TECHNOLOGY. (2020). ZERO TRUST ARCHITECTURE ((NIST SPECIAL PUBLICATION NO. 800-207

PAVUR, J. & MARTINOVIC, I. (2020). SOK: BUILDING A 35 FOR IMPACTFUL SATELLITE CYBERSECURITY RESEARCH. ARXIV E-PRINTS

איך לנצח מלחמה בלי מגפה? (עמ' 60)

צוות חקירה חיל הרפואה (2022, 13 במאי). סקירה רפואית – מלחמת רוסיה אוקראינה. עדכון מס' 6. בה"ד 10

BYERLY C.R. (2010). THE U.S. MILITARY AND THE INFLUENZA PANDEMIC OF 1918-1919. NIH

IBID

WEVER, P. C., & VAN BERGEN, L. (2014). DEATH FROM 1918 PANDEMIC INFLUENZA DURING THE FIRST WORLD WAR: A PERSPECTIVE FROM PERSONAL AND ANECDOTAL EVIDENCE. NIH

SHANKS, G. D., BURROUGHS, S., SOHN, J. D., ET AL. VARIABLE MORTALITY FROM THE 1918-1919 INFLUENZA PANDEMIC DURING MILITARY TRAINING. NIH

SHANKS, G. D., WALLER, M., MACKENZIE, A.,

לקריאת הגיליון המקוון:

[HTTPS://WWW.MAARACHOT.IDF.IL/31243#211410712](https://www.maarachot.idf.il/31243#211410712)

הופיעו לאחרונה בהוצאת מערכות

